

Válečná hra u ŽENIJNÍHO VOJSKA

Válečná hra jako jedna z forem operační a taktické přípravy velitelského sboru poskytuje velmi dobré podmínky k procvičení nebo ověření si plánovaných (připravovaných) opatření i na úseku ženijního zabezpečení. Slouží především ke zdokonalení operačního (taktického) myšlení zařazených ženijních funkcionářů a to za podmínek, které však zdaleka neodpovídají skutečným polním podmínkám práce ženijního štábu. Nevyžaduje také od cvičících náročné řízení, kontrolu a usměrňování podřízených ženijních útvarů, svazků a zařízení.

Vzhledem ke své náplni válečná hra pouze doplňuje ostatní formy operační a taktické přípravy. Je proto účelné, využít této formy přípravy před náročnějšími zaměstnáními jako např. VŠC v terénu s pojítky, při ověřování připravované nové organizační struktury ženijního vojska apod.

CHARAKTERISTICKÉ RYSY VÁLEČNÉ HRY

Válečná hra v rámci ženijního vojska, obdobně jako ve vševojskových štábech, řeší situace, které sice na sebe navazují, ale po kratších nebo delších operačních skocích. Cvičící řeší tedy vždy jednotlivé, časově od sebe oddělené situace.

Rozsah zpracování jednotlivých dokumentů zpravidla upřesní řídící válečné hry v souladu se stanovenými učebními cíly a úkoly.

Rozpracování situací je vhodné přibližovat skutečnosti jako např. volbu skutečné státní hranice, předpokládanou činnost ženijních útvarů, svazků a zařízení vlastních vojsk a nepřítelů, ženijní materiálně technické zabezpečení apod.

Tím docílíme, že účastníci válečné hry se podrobněji seznámí s problematikou možností vlastních vojsk i nepřítelů a jejich ženijního zabezpečení, s terénem apod.

Přítom je nutné důsledně zvážit, které skutečnosti lze použít a jaké podklady je nutné připravit cvičně s ohledem na dodržení všech zásad utajení velení.

Z hlediska rozsahu získali jsme u ženijního vojska dobré zkušenosti z jednostranných, jednostupňových a dvoustupňových válečných her.

Dvoustranné válečné hry, případně jejich jiné formy s přihlédnutím na plánované cíle, vyhrazenou dobu a počet zařazených účastníků (štábů) nenašly dosud vhodné uplatnění.

Válečné hry proběhly prakticky u všech štábů ženijního vojska. Byly organizovány většinou v místnostech a počty jednotlivých pracovišť odpovídaly počtům pracovišť daného stupně velení při práci v polních podmínkách. Organizace cvičicích štábů byla přizpůsobena cílům válečné hry. Přítom např. ke sladění činnosti ženijních štábů bylo ustanoveno úplné (maximální) složení a to proto, aby se účastníci zdokonalili v plnění funkčních povinností a aby bylo dosaženo vzájemné plánovitě organizovanosti práce uvnitř štábů.

Při omezeném rozsahu učebních otázek naopak byly počty štábů zkracovány a určen jen omezený počet účastníků, především hlavních funkcionářů.

K vlastnímu řízení nebyla určena rozhodčí služba, tuto funkci plnilo ředitelství cvičení, zpravidla řídící cvičení, 2—3 zpracovatelé operačního a technického zaměření, jeden důstojník vyčleněný ke zpracování rozboru.

Způsob spojení a tomu odpovídající spojovací prostředky byly zabezpečeny s přihlédnutím k požadavkům utajení velení. Kde to nebylo možné zajistit, pak bylo spojení uskutečňováno osobním stykem. Doba trvání válečné hry byla stanovena podle rozsahu stanovených učebních úkolů.

Každá válečná hra však vyžaduje jiný způsob přípravy, jinou časovou kalkulaci a odlišné obsazení řídicích orgánů.

PŘÍPRAVA VÁLEČNÉ HRY

Základní dokumenty, které je třeba připravit k uskutečnění válečné hry jsou: vševojskový zámysl a zámysl ženijního provedení, námět, rozhodnutí (výpisy z rozhodnutí), nařízení k ženijnímu zabezpečení a jednotlivé situace.

Při stanovení počtu učebních otázek je nutné zvážit jejich počet a obsahovou náplň, aby nedošlo pouze k jejich povrchnímu zpracování v důsledku časové tísně a pamatovat i na to, že cvičící musí zvládnout nejdříve rozehrávanou situaci vševojskovou a ženijní, kterou by za normálních okolností znali. Pak teprve mohou přistoupit k vlastnímu řešení. Přítom musíme reálně zvažovat časové období mezi jednotlivými situacemi, aby cvičící nebyli příliš ovlivňováni svým předešlým rozhodnutím k návrhu opatření a použití ženijního vojska.

Situaci vydáme cvičícím zpravidla předáním potřebné vševojskové dokumentace (námět, výpisy z rozhodnutí apod.) a odborné dokumentace (situace ženijního vojska a jeho materiálně technické zabezpečení, odborná nařízení pro ženijní zabezpečení apod.), textové a grafické.

Řízení dvoustupňové válečné hry v podmínkách ženijního vojska vyžaduje značně náročnou přípravu, zvláště samostatné zpracování vševojskových podkladů pro každý ženijní štáb, např. náčelníka ženijního vojska armády a frontu.

Minimální rozsah vševojskové dokumentace vyžaduje zpracovat samostatné náměty, graficky situaci na frontě, tomu odpovídající rozhodnutí vševojskových velitelů, a to vše s přihlédnutím k měřítku, s kterým daný štáb pracuje. Vlastní příprava vševojskových podkladů k uskutečňování válečné hry u ženijního vojska je značně náročná a vyžaduje bezprostřední účast zpracovatele vševojskového operačního oddělení a další součinnost s funkcionáři týlu, spojovacího vojska apod.

Jejich účast při vlastním provedení není potřebná, nahrávat a upřesňovat vševojskovou situaci jsou schopni již zpracovatelé ženijního vojska.

Časově jsme plánovali válečnou hru se štáby náčelníků ženijního vojska frontu (armád) na dobu 4 dnů a u ženijního (pontonového) svazku 2 dnů.

Vlastní průběh podle obsahu plnění učebních úkolů a organizace cvičících štábů můžeme plánovat bez přerušení nebo s přerušením s předem stanoveným časovým rozmezím.

Závěrem každé válečné hry je rozbor, který je nutné zaměřit na důsledné rozebrání teoretických otázek a poukázat na nejúčelnější řešení příslušné problematiky. U cvičících hodnotíme pouze to, jak řešili zásadní otázky.

MOŽNÝ ROZSAH PŘÍPRAVY A PROVEDENÍ DVOUSTUPŇOVÉ VÁLEČNÉ HRY SE ŠTÁBEM NŽV — F A ŠTÁBY NŽV — A

Válečnou hru připravuje nadřízený orgán a je zaměřena na splnění plánovaných učebních cílů a úkolů.

Plánované učební cíle a úkoly vyplývají ze základního pojetí válečné hry a je výhodné připravit je graficky na schématu. Po schválení tohoto schématu konkretizujeme jednotlivé učební cíle, které mohou být např. tyto:

Zdokonalit hlavní funkcionáře a cvičící štáby

- v řešení úkolů ženijního zabezpečení překrytí státní hranice,
- v plánování a organizaci ženijního a ženijního materiálně technického zabezpečení,
- v plánování a organizaci ženijního zabezpečení zasazení 2. sledu, odražení protiúderu a přechodu části sil do obrany,
- v plánování a organizaci ŽMTZ.

V souladu s učebními cíli musí být i učební úkoly jako např. zpracování plánu překrytí státní hranice, plánu ženijního a ženijního materiálně technického zabezpečení apod.

Z hlediska aktuálnosti je výhodné stanovit i zkušební otázky, které třeba sledovat. Např. vhodnost organizační struktury speciálního ženijního praporu, způsob velení žopr A ve změněných organizačních podmínkách apod.

V další etapě pak připravíme

- *vševojskový zámysl operační válečné hry*, graficky na mapě 500 000 s textovou přílohou,
- *odborný zámysl použití ženijního materiálně technického zabezpečení* graficky na mapě 500 000,
- *cvičnou mapu dislokace* ženijních útvarů, svazků a zařízení, graficky na mapě 500 000,
- *časový plán provedení*, zpravidla graficky na schématu.

Po schválení uvedených základních dokumentů můžeme přistoupit ke zpracování potřebné dokumentace k vlastnímu řízení válečné hry.

Dvoustupňová válečná hra je velmi náročná na přípravu, neboť veškerou dokumentaci zpracováváme na mapách rozličného měřítka. V našem případě konkrétně na mapách měřítka 500 000 a 200 000.

Podle rozsahu a metodiky můžeme k uskutečnění dvoustupňové válečné hry volit méně náročný způsob přípravy tím, že veškeré údaje připravíme jen pro štáb NŽV — F a jeho cestou je předáváme na štáb NŽV — A.

Abychom rozhodování a konkrétní činnost cvičících štábů při řešení odborných otázek ženijního zabezpečení co nejvíce přiblížili skutečnosti, je vhodnější rozpracovávat dokumentaci samostatně pro každý cvičící stupeň.

Rozsah přípravy válečné hry v podmníkách ženijního vojska s přihlédnutím k možným úkolům vyžaduje připravit tyto základní dokumenty:

1. *Námět* s nejnужnějšími přílohami k uvedení cvičících do situace.

2. *Rozhodnutí velitele F (A)* k překrytí státní hranice graficky na mapě měřítka 500 000 (200 000) s textovou částí.

3. *Rozhodnutí velitele F (A)* k plánování útočné operace graficky na mapě měřítka 500 000 (200 000) s textovou částí.

4. *Potřebné odborné podklady* jako např.

- přehled a popis studní k ukládání JM,
- přehled o vodních stavbách na vlastním a nepřátelském území,
- přehledy zásob ženijní munice a materiálu ve skladech,
- přehled pohyblivých zásob apod.

Pro vlastní další průběh připravujeme obsah jednotlivých situací operační válečné hry a potřebné podklady, jako např.:

1. *situaci*

Řešení situace D-3, kdy vlastní vojska pronikla na území nepřítel do hloubky 40—60 km a nepřítel přešel na vedení boje s použitím jaderných zbraní.

PODKLADY

Námětová situace D-3, rozdělení ženijních sil a prostředků, zámysl rozhodnutí velitele F (A).

Obdobně připravíme i podklady dalších situací.

Zkušenosti ukázaly, že při válečné hře u ženijního vojska je reálné, kromě splánování ženijního zabezpečení řešit maximálně tři základní situace.

Součástí přípravných prací je zpracování a odeslání organizačního nařízení cvičícím ženijním štábům. Svým obsahem a zpracováním se u ženijního vojska podstatně neliší od vžitých způsobů.

Vlastní průběh válečné hry řídí nadřízený NV ve funkci hlavního řídícího. K dispozici má minimální počet zástupců.

Před válečnou hrou je vhodné seznámit podřízené s plánovanými cíli a způsobem jejího průběhu.

Při dvoustupňové válečné hře je nutné zaměřit hlavní pozornost na rozehru jednotlivých situací, formu návrhů k rozhodnutí ženijních funkcionářů a způsob spojení.

Ke splnění stanovených cílů je výhodné, aby rozehru řešily nezávisle na sobě štáb NŽV — F a štáby náčelníků ženijního vojska armád.

Stejně vhodné je, aby návrhy řešili postupně hlavní ženijní funkcionáři armád a nakonec, aby předkládal návrh NŽV — F a jeho technický zástupce. Tímto postupem si můžeme ověřit reálnost a návaznost řešení jednotlivých cvičících funkcionářů.

Pro návrhy při zařazení třech cvičících štábů postačuje doba 3 hodin (cca 1 hod. na jeden cvičící štáb).

Doba potřebná na rozpracování jednotlivých situací je podle obsahu cca do 12 hodin. Přitom na plánování, kterým zahajujeme válečnou hru, je s ohledem na úroveň zařazených a jejich sladění výhodnější, vyhrazenou dobu prodloužit cca na 24 hod.

Za těchto podmínek můžeme od cvičících ženijních štábů vyžadovat zpracování veškeré ženijní dokumentace, neboť při odborné aplikaci těchto forem operační a taktické přípravy není nutná časově náročná součinnost s ostatními druhy vojsk.

Štáby se nepřemísťují a odpadá řízení, velení a poskytování pomoci podřízeným ženijním útvarům, svazkům a zařízením.

Tímto přizpůsobením vyhrazené doby můžeme docílit, že cvičící mohou stanovené úkoly reálně splnit a válečná hra splní svůj účel. Za hlavní kritérium považujeme kvalitu splnění úkolu. Odpočinek při plném obsazení štábu řešíme jako při plnění úkolů v polních podmínkách.

•

Válečná hra našla své plné opodstatnění i u ženijního vojska. Její uskutečnění se štáby náčelníků ženijního vojska svazů jedenkrát za 2 až 3 roky, se štáby ženijních brigád, ženijních (pontonových) praporů, případně týlových zařízení jedenkrát v průběhu výcvikového roku plně postačuje. Je formou, která umožňuje podrobně rozpracovat, případně si ověřit možnosti plnění hlavních úkolů ženijního zabezpečení a prověřit si připravenost příslušného ženijního funkcionáře a jeho štábu.